
 <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2023-3-44-51>

 <https://orcid.org/0000-0002-0226-8081>

СТЕЖКО Юрій Григорович

кандидат педагогічних наук, доцент катедри іноземних мов за фахом,
Національний авіаційний університет
e-mail: istezhko@ukr.net

УДК 37.018.43(045)

ГІПЕРТЕКСТОВА ОРГАНІЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЇ ЯК ЗАСІБ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Аналізується дидактичний потенціал гіпертексту як засобу інтенсифікації дистанційного навчання.

Мета статті полягає у висвітленні функціонування гіпертексту як засобу лінгводидактики та індивідуалізації навчання, що передбачає розв'язання наступних завдань: визначення змісту поняття «гіпертекст» у його дидактичному значенні; окреслення лінгводидактичних переваг гіпертексту; рекомендації щодо комп'ютерного забезпечення дистанційного навчання за технологією гіпертексту.

За свідченням іноземних джерел, з широкого спектру функцій гіпертексту його дидактична потуга має найпоширеніше застосування. Електронна форма гіпертексту розкриває майже необмежені можливості залучення навчальної інформації зі світових джерел, що є особливо важливим для підготовки фахівців з іноземної мови. Гіпертекст розглядається як нелінійний спосіб організації навчальної інформації у вигляді системи текстів референтів, пов'язаних експліцитними посиланнями із текстом-засновником.

Зазначається, що ключовою ознакою гіпертексту є інтертекстуальність. Навчальний матеріал тексту-засновника завдяки гіперпосиланням доповнюється змістом референтних текстів. Об'єднуючим текстом чинником є тематичний тезаурус, який відображає предметну галузь пізнання. Здобувач знань вільний у виборі маршрутів руху по гіпертексту, керуючись лише власними асоціаціями щодо міжтекстових зв'язків. Комп'ютерна програма вибудовує мовну картину з теми заняття, на основі якої здобувач знань формує власну логіку засвоєння навчального матеріалу, а за потреби комунікує з викладачем. За гіпертекстової технології комп'ютерна інформатизація за можливого доповнення анімацією, фонограмами чи відеофайлами розвиває пізнавальну творчість здобувача знань.

Звертається увага на доцільність поєднання гіпертекстової технології навчання із edutainment-методикою. Синергія мультимедійності та інтерактивності, притаманна гіпертекстовій технології, надає їй вагомий дидактичний значення. Вивірене поєднання роботи під керівництвом викладача із самостійною роботою сприяє інтенсифікації навчального процесу та його оптимізації. Зазначається, що гіпертекстова технологія за дистанційного навчання є загальнодоступною для здобувачів усіх рівнів освіти, позаяк потребує лише навичок інтернет-користувача.

Вмотивовується вагоме значення гіпертекстової технології навчання у протидії зловживанню штучного інтелекту. Результатом дослідження є виявлення переваг гіпертексту як лінгводидактичного засобу та засобу інтенсифікації навчання за дистанційної форми.

Ключові слова: освіта; гіпертекст; нелінійна організація тексту; дидактика; інтертекстуальність.

Постановка проблеми. Не буде помилкою сказати, що гіпертекстова організація інформації є тим чинником, який разом із розширенням електронної мережі обумовив становлення інформаційного суспільства. Інформаційна природа гіпертексту ґрунтується на англійській мові та масовість попиту на її вивчення актуалізують запровадження методів інтенсифікації навчання, яким є гіпертекстова технологія. «Гіпертекстові ресурси стали важливим освітнім середовищем. Вони можуть запропонувати нові можливості для структуризації, представлення, адаптації та інтеграції різних навчальних матеріалів» [1, с. 139].

За інформаційним обсягом та мультимедійною різноманітністю гіпертекст є практично необмеженим, що визначає неабиякі його дидактичні можливості. Споживання електронної інформації стало невід'ємною умовою опанування знаннями. Загальнодоступність комп'ютера та інтернету обумовили обставини, що «There is more information available to any student with a smartphone than an entire empire would have had access to three thousand years ago» [2]. Упорядкувати надвеликі інформаційні масиви, зробити їх доступними та зручними для використання покликаний гіпертекст.

Понад те, за дистанційної форми навчання інформаційно-комунікативні технології постають не лише дидактичним засобом, а й засобом соціалізації.

Екстенсивний шлях навчання (за рахунок збільшення академічних годин) означає збільшення терміну навчання, що не завжди є можливим та й бажаним. Наразі розвиток української освіти полягає у взаємодії зі світовими джерелами інформації, тож втілення гіпертекстової технології навчання бачиться кроком у завтрашній день і вимагає поглибленого дослідження. «На сьогодні є потреба всебічної оцінки комп'ютерної інформатизації освіти, розкриття усіх ще непізнаних та недосліджених впливів на формування національного інтелекту як стратегічного капіталу суспільного розвитку» [3, с. 15]. Таким, ще значною мірою недослідженим чинником формування національного інтелекту є гіпертекстова інформатизація навчального процесу. Відтак саме час звернутися до гіпертексту із застосуванням персонального комп'ютера як до дидактичного засобу інтенсифікації вивчення іноземної мови за дистанційної форми навчання. Обираючи тему дослідження, ми виходили з того, що кожна педагогічна новація потребує свого теоретичного аналізу та методичного забезпечення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення української наукової літератури з обраної теми засвідчило не надто велику увагу українських науковців до проблем гіпертексту. Та вже зовсім недостатньо досліджень приділялося гіпертексту як дидактичному засобу інтенсифікації навчання. Проте варто відзначити дослідження функцій гіпертексту такими українськими лінгвістами як М.А. Абисова, М.Н. Кравчук, О.М. Гурняк - дидактична роль цифрових технологій у формуванні компетентності випускників університету [4]; А.О. Альшева - лінгвопрагматичні особливості функціонування електронного гіпертексту та його основні текстуальні харак-

теристики [5]; М.В. Белла - мережевий аналіз гіперпосилань, вивчення структури комунікаційних відносин в Інтернеті [6]; М.Г. Друшляк, О.М. Семенов, Н.В. Грона, Н.П. Пономаренко, О.В. Семеніхіна - аналіз електронних освітніх ресурсів у мережі Інтернет та експертна оцінка їх ефективності для формування інфомедійної грамотності [7]; О.В. Коляса - дидактичний потенціал гіпертексту, його можливості в інтеграції різних навчальних матеріалів [1]; Г.В. Локарева, Е.А. Бажміна - педагогічний аспект індивідуалізації навчання за цифрової технології в контексті розвитку самостійної роботи [8]; І.Б. Ментинська - впровадження сучасних засобів комп'ютеризації процесу лексикографування, а також створення лексикографічних систем новочасного типу [9]; І.В. Струк - особливості функціонування в електронному гіпертексті суто текстових категорій нелінійності, мультимедійності, інтерактивності та ін., які є релевантними для його перекладу [10]; С.О. Таран - мовознавча природа гіпертексту, зіставлення тексту та гіпертексту, основні відмінності [11].

Із зарубіжних досліджень маємо відзначити здобутки таких вчених як Z. Amirian - практики застосування шаблонів руху за посиланнями у низці професійних статей та визначення найбільш вдалих з точки зору набуття студентами навичок читання гіпертекстів [12]; V. Bush - засадничі принципи гіпертексту як специфічного способу організації інформації [13]; С. Ferguson, Н. Oostendorp - використання навігації по гіпертексту в навчальних іграх віртуальної реальності, способи організації та аркування маршрутів [14]; U. Eсо - аналіз переходу від лінійного способу мислення до нелінійного завдяки електронним засобам інформації, бачення гіпертексту як багатовимірної мережі прискореного читання [15]; M.I.N. Saroni, B. Mulyanti - структурна будова гіпертексту, застосування фреймворку у створенні додатків в Windows [16]; A. Singh - визначення гіпертексту та його характерних ознак - інтертекстуальність та інтерактивність [17]; I. Vobič - журналістська практика застосування гіпертексту в засобах масової інформації, способи організації наративів у публіцистиці [18].

Із наведеного аналізу відповідної наукової літератури слідує, що дослідження гіпертексту як дидактичного засобу інтенсифікації дистанційного навчання потребує уваги з боку українських філологів та педагогів.

В основу дослідження кладемо припущення, що гіпертекстова технологія навчання за умов належної мотивації здобу-

вача знань є засобом інтенсифікації освіти як стратегічного ресурсу розвитку суспільства.

Мета статті – висвітлити функціонування гіпертексту як засобу лінгводидактики та індивідуалізації навчання.

Зазначена мета передбачає розв'язання наступних завдань: визначити зміст поняття «гіпертекст» у його дидактичному значенні; окреслити лінгводидактичні переваги гіпертексту; виказати рекомендації щодо комп'ютерного забезпечення дистанційного навчання за технологією гіпертексту.

Виходячи з мети та поставлених завдань серед методів дослідження виокремлюються як загальнонаукові, так і лінгвістичні, зокрема, описовий, а також (в певних межах) методи дистрибутивного та конверсаційного аналізу лінгвістичних практик.

Методологічну основу дослідження становить концепція взаємообумовленості мови та культури Е. Сепіра в контексті комп'ютерної форми комунікації та текстового представлення інформації.

Виклад основного матеріалу. Ідеологія гіпертексту як системи взаємопов'язаних текстів була виказана ще в першій половині минулого століття В. Бушем. А згодом, у шестидесятих роках американський дослідник з комп'ютерних технологій Т. Нельсон надав їй більш виразного визначення – як нелінійного способу організації текстового простору та номінував його гіпертекстом. Не буде помилкою вважати, що він, власне, й заклав підвалини сучасного поєднання лінгвістики з інтернет-технологією у форматі гіпертексту.

Етимологія слова «гіпертекст» у літературі тлумачиться як надвеликий текст. На таке розуміння наштовхує префікс «гіпер». Проте насправді гіпертекст не є надвеликим монолітом. Він становить смислове поєднання широкого кола текстових одиниць, які завдяки інтертекстуальним зв'язкам розкривають певну тему. «A hypertext is a multidimensional network in which every point or node can be potentially connected with any other node» [15]. На що звертають увагу фундатори гіпертексту, то це, по-перше, на нелінійність у структуризації інформації, по-друге, на інтертекстуальність як дистинктивну рису гіпертексту. Саме на цих ознаках акцентують увагу усі дослідники.

Щоб надалі зосередитися на гіпертексті як дидактичному засобі, варто відзначити і його відмінність від тексту. По-перше, гіпертекстова організація навчальної інформації становить структуровану систему текстів і не передбачає однозначно визначеного маршруту їх читання, в той час як текст становить моноліт та передбачає чіт-

ку послідовність читання; по-друге, гіпертекст не має чітких меж, в той час як текст завжди має чітку завершеність у прочитанні; по-третє, гіпертекст інтерактивний, мультимедійний – допускає можливість поєднання різних елементів та доповнення читачем власних файлів, - а текст виключає таку можливість, передбачаючи лише авторське право на формування змісту; по-четверте, гіпертекст передбачає діалогічність, міжтекстову та міжкультурну комунікацію, а текст має чітке визначення авторства, є монологічним і, як правило, однозначно культурно маркованим. Варто відзначити і більшу залежність гіпертексту від комп'ютерного забезпечення та навичок читача з пошукової діяльності в Інтернеті, ніж це є в текстовому представленні інформації.

В постмодерністській концептуалізації гіпертекст набув значення способу репрезентанта інформації та імплементації освіти в глобальну інформаційну мережу. Відтак і «the learning goals set by the information society shift the focus from mastering the system of knowledge and developing professional skills to developing competencies, the formation of students' readiness to design their own unique educational trajectories» [4, с. 68]. Університети, наразі, усе більше перетворюються на інституції гуманітарних інновацій. Гіпертекстова організація інформаційної діяльності формує новий тип особистості за принципом деконструктивізму, за яким актом формування знань є релятивне ставлення до традиційного читання. Свобода у виборі шляху читання нелінійного тексту означає так зване творче читання або ж скорочене читання як рух по гіпертексту за асоціаціями. Скорочене читання або ж читання по ключовим словам істотно інтенсифікує процес навчання.

Новий інтелектуалізм, який декларує постмодернізм, в інтертекстовій технології обумовлюється синергією асоціативного мислення суб'єкта та формально-логічної функції комп'ютера. Здобувач знань позиціонується інтелектуалом, не обтяженим будь-якими правилами, який, рефлексуючи стосовно вибору маршруту руху за посиленнями, вибудовує власну логіку засвоєння навчального матеріалу. Свобода слідування за гіпертекстовими посиланнями забезпечує ключовий постулат постмодернізму - свобода читача бути собою.

Назагал гіпертекст як інформаційно-технологічне явище є багатofункціональним. Це і форма комунікації, і спосіб організації художнього твору, і засіб лінгвістичного аналізу, і дидактичний засіб. Але саме дидактичний потенціал гіпертексту за

сучасних умов загальнодоступності Інтернету та масового поширення персональних комп'ютерів є найбільш затребуваним. Особливої ваги гіпертекстовій технології надає її адаптованість до самостійної роботи за дистанційної форми навчання.

Алгоритм роботи з гіпертекстом становить свого роду діалог із глобальною інформаційною мережею за маршрутами читання гіпертексту. В комп'ютерному застосуванні гіпертекст являє собою структуру, яка складається з електронного тексту-засновника та текстів-коментарів (референтних текстів). Гіпертекстова організація навчального матеріалу, як правило, має багаторівневий характер, що дозволяє охопити значний обсяг інформації із зазначеної теми заняття. В тексті-засновнику викладачем закладається найбільш доступна для осмислення здобувачем знань логіка міжтекстових зв'язків з урахуванням як засвоєного, так і нового матеріалу. Чим більше структурних рівнів гіпертексту пропонується читачеві, тим більшою є деталізація навчального матеріалу, а отже й більш продуктивною стає самостійна робота.

Особливої ваги гіпертексту як дидактичному засобу надає його нелінійність. Лінійний текст читається в одному напрямку та в одній, чітко визначеній послідовності, не допускаючи можливості альтернативної інтерпретації смислу написаного. Гіпертекстова ж нелінійність формує багатовимірне смислове поле, допускає релятивність, вияв творчості у процесі визначеності здобувача знань на множинності смислових альтернатив. Поза тим, нелінійність, надаючи читачеві свободу вибору маршруту руху по структурі гіпертексту, розвиває асоціативне мислення щодо встановлення міжтекстових зв'язків, а відтак і забезпечує розширення спектру альтернативних знань з навчальної теми. Погодьмося, відобразити одним монотекстом усе розмаїття навчального матеріалу з теми так само недоцільно, як малювати картину однією фарбою. Чим вища ступінь нелінійності, чим більша рівневість гіпертексту, тим більшою є релятивізація інформації з теми заняття, а отже й більший обсяг засвоєного матеріалу. Нелінійність гіпертексту надає можливість здобувачу знань у будь-якій послідовності звертатися до будь-якого референтного тексту із множини можливих. Єдиною умовою обмеження такої свободи є дотримання тематичної співвіднесеності текстів.

Кожен референтний текст становить певний завершений модуль. Керуючись асоціаціями, які виникають на ґрунті уже засвоєного навчального матеріалу, здобувач знань самостійно обирає маршрут руху

за посиланнями до референтних текстів за коментарями, доповненнями, роз'ясненнями незрозумілого, пізнання ще непізнаного.

Структура гіпертексту може бути різною, як і маршрути читання. Засвоївши один текст, читач, переходить до іншого. Кожен етап переходу до нового тексту супроводжується встановленням зв'язку уже отриманих знань з їх денотативною предметністю. Відомо, що абстрактний лексичний елемент завжди краще запам'ятовується у співвіднесенні з емпіричною основою - денотатом, якого від позначає. За гіпертекстової технології таку емпіричну основу для піднесення у пізнанні від уже засвоєного матеріалу до нового створює змодельована комп'ютерна квазіреальність. У комп'ютерному представленні зв'язку між засвоєним лексичним навчальним матеріалом та його позамовною предметністю полягає лінгводидактична значимість гіпертексту. При цьому, формуючи гіпертекст, викладач має дотримуватися умови, щоб кожен референтний текст за обсягом інформації не перевищував можливість одноразового засвоєння читачем нового матеріалу. У такому разі, просуваючись по ієрархічному дереву посилань, здобувач знань не лише розширює, а й поглиблює уже існуючі знання. Для зручності читання маршрути можуть позначатися напівжирними виділеннями, курсивом чи будь-якими іншими маркерами.

Викладач може рекомендувати здобувачам знань уже існуючі гіпертексти. Утім, із досвіду викладання англійської мови маємо зазначити, що наразі готових гіпертекстів, розроблених для навчальних курсів з англійської мови за фахом, скажімо, авіапеціалістів, як і з багатьох інших спеціальностей, не існує. Тож викладач мусить створювати авторський фонд для конкретних дидактичних цілей, завдань та розміщувати його в інтернеті. Наприклад, тема з англійської оксфордської може за посиланнями доповнюватися референтними текстами щодо її варіативності та варіантності, як то: британської, американської, канадської, австралійської, новозеландської, з поясненнями їх обумовленості відмінностями національних культур, ментальностей тощо. Гіпертекстова технологія при цьому забезпечує необмежений доступ до контенту іноземної літератури, культури, історії і тим самим дає можливість засвоєння розширеної семантики лексики, дає розуміння глобального взаємозв'язку мов.

Коментарі до тексту-засновника можуть бути не лише у форматі тексту, а й вигляді фонограм чи відеофайлів. Йдеться про мультимедійність гіпертексту, яку С.О. Таран

підносить до рівня гіпермедійності, кажучи, що «мультимедійність або гіпермедійність – мережа Internet (використання всіх засобів впливу на читача, які є технічно можливими у цій системі – від суто літературних (вибір оповідної стратегії та стилістики) через видавничі засоби (шрифти, верстка, ілюстрації) і до найскладніших комп'ютерних (звук, анімація, покликання на інші матеріали)» [11, с. 87].

Здобувачеві знань розкривається простір для виявлення творчості не лише у виборі послідовності вивчення навчального матеріалу, а й у можливостях доповнення гіпертексту власними знахідками, що надає йому інтерактивного характеру. В електронному виконанні гіпертексту читач може комп'ютерними засобами створювати креолізовані тексти, денотати-образи лексичних абстракцій, фоновий супровід. Таким чином, гіпертекст може збагачуватися не тільки змістовно, а й конотативно. Для підсилення дидактичної ефективності та забезпечення позитивного емоційного забарвлення навчальної роботи є сенс поєднати гіпертекстову технологію із edutainment-методикою. Адже, за слушним зауваженням О.В. Анікіної та О.В. Якименко, «the cognitive process is not required to take place in the formal (and often boring) environment and is able to turn into a wholesome entertainment with the acquisition of knowledge at the same time» [19, с. 476]. Завдяки інтерактивності здобувач знань у разі потреби має можливість консультуватися з викладачем щодо незрозумілих положень у змісті навчального матеріалу. Роль викладача, окрім консультативної по змісту тексту, полягає ще й у координації руху читача на інформаційному ландшафті гіпертексту, застереженні від надмірного захоплення другорядним контентом на шкоду основному, зловживання штучним інтелектом, та убезпеченні від фішингових посилань. Важливо не втрачати з поля зору, що «інформаційна ера знаменується тим, що великий обсяг агресивної інформації суттєво впливає на людину, і тому важлива інформація стає менш помітною. Тож вкрай необхідно, щоб у сучасний навчальний процес запроваджувались цифрові технології, і студенти вчилися знаходити потрібну інформацію, уміли її аналізувати, співставляти, визначати, чи не є вона фейковою, та застосовувати тільки необхідну та корисну» [8, с. 188].

Інтерактивність гіпертекстової технології навчання поряд з інтертекстуальністю становить інший потужний за дидактичним значенням чинник тим, що здобувач знань має можливість налаштувати навчання за бажаним форматом стосунків у

системі «людина-комп'ютер-інтернет», вибудовувати індивідуальну логіку пошукової діяльності.

Методика застосування інтеракції має гуртуватися на принципі мотивації здобувача знань на самостійну роботу. Як свідчить педагогічна практика, комп'ютерне програмне забезпечення дає можливість моделювати різні конструкції самостійної роботи. За потреби у певній трансформації гіпертекстова програма може слугувати і засобом самоконтролю знань. Поза тим, як свідчить практика, для закріплення та контролю знань, перевірки навичок інтернет-користувача доцільно запропонувати здобувачеві знань написати гіпертекстове есе на задану тему зі складанням тематичного тезаурусу.

Заявлена нами у заголовку статті адаптованість до дистанційного навчання полягає в тому, що гіпертекстова технологія навчання передбачає індивідуалізацію режиму навчання та його мобільність – виконувати самостійну роботу в зручній для здобувача освіти час, у бажаному темпі та за комфортних умов. Більш докладно особливості дистанційної форми навчання розглянуто у [20]. І, що важливо, від здобувача зовсім не вимагається глибоких знань з ІКТ, йому достатньо володіти пошуковими навичками в Інтернеті.

Назагал гіпертекст як лінгводидактичний засіб навчання іноземним мовам є винятковим за ефективністю та доступністю у специфічних умовах дистанційного навчання. В іноземних публікаціях наводиться достатньо прикладів на підтвердження дидактичної ефективності гіпертексту. На жаль, в українській науковій літературі наразі не спостерігається ґрунтовних досліджень застосування гіпертекстових навчальних програм, як і теоретико-методичних рекомендацій щодо їх застосування. Не спостерігається і прагнень до втілення гіпертекстової технології навчання у закладах освіти.

І наостанок. Задекларована у вступі оцінка гіпертексту як засобу інтенсифікації навчання полягає у забезпеченні практично необмеженого доступу до електронного навчального ресурсу. Адже технологічно гіпертекст як дидактичний засіб не лише забезпечує певний обсяг знань, а й, що важливо за дистанційної форми навчання, формує навички здобувати їх самостійно, рефлексивно. «У процесі цифровізації освітнього процесу відбувається перехід від організації діяльності викладання та навчання – до організації процесів проектування, формування та освоєння індивідуальних освітніх маршрутів» [4, с. 79]. За такої організації навички самостійної роботи

з гіпертекстами є вагомим доповненням роботи за настановами викладача, завдяки чому досягається достатній рівень продуктивності навчання без збільшення академічного часу.

У світлі останніх загроз можливого зловживання штучним інтелектом в освіті, маємо відзначити ще одну вагому перевагу гіпертекстової технології навчання – очевидну відмінність творчості здобувача знань від «творчості» штучного інтелекту [21]. Проте – це тема окремого дослідження.

Разом з тим ми поділяємо думку О.В. Коляси, що «впровадження в освітній процес електронних освітніх ресурсів, розроблених на основі гіпертекстової технології, зокрема електронних підручників, не є освітньою панацеєю, а лише інструментом, що сприяє модернізації та підвищенню ефективності освітнього процесу» [1, с. 149]. Жодна, навіть найдосконаліша технологія навчання на досягне своєї ефективності без вмотивованості на навчання самого здобувача знань. А проблема мотивації не є проблемою лише окремого викладача чи навіть закладу освіти, вона має стати предметом турботи на загальнодержавному рівні та темою окремих ґрунтовних досліджень. Тому окреслені нами положення ми не позиціонуємо як незаперечні, а бачимо їх предметом професійної дискусії.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. На підставі зазначеного можна дійти висновку, що гіпертекст є наслідком еволюції інформаційно-комунікативних технологій. Як дидактичний засіб він має перспективу посісти чільне місце в інноваційних педагогічних практиках. Сьогодні освітянські проблеми неможливо розв'язувати вчорашніми засобами. Наразі гіпертекст володіє дидактичним потенціалом, достатнім для оцінки його як засобу інтенсифікації навчального процесу.

У числі переваг гіпертексту за дистанційного навчання можна назвати: комп'ютерне постачання значного обсягу навчального матеріалу; розвиток асоціативного мислення; спонукання до самостійної роботи; забезпечення індивідуального режиму навчання; online-комунікацію з викладачем; оптимальне сполучення роботи з викладачем та самостійної роботи. На тлі поширення на теренах України нейромережі ChatGPT, Bing Chat зі штучним інтелектом гіпертекстова технологія має потенціал убезпечення освіти від можливих негативних явищ. Тож є підстави говорити про перспективність гіпертексту як засобу навчання, зокрема, іноземним мовам, а відтак і потреба у розвитку досліджень є очевидною.

Список бібліографічних посилань

1. Коляса О.В. Особливості впровадження гіпермедіа технологій в освітній процес закладу вищої освіти. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 2021. Т. 82. №2. С. 139–150 <https://doi.org/10.333407/itlt.v82i2.3301>.
2. Heick T. How 21st Century Thinking Is Just Different, *TeachThought*, 2020. URL: <https://www.teachthought.com/critical-thinking/21st-century-thinking/>
3. Стежко Ю.Г. Подання інформації в комп'ютерно орієнтованих освітніх технологіях та її експлікація в імперативах постмодернізму. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 2019. Т. 71. №3. С. 12–22. <https://doi.org/10.333407/itlt.v71i33>.
4. Abysova, M.A., Kravchuk, M.H., Hurniak, O.M. Digitalization in university education: didactic aspects. *Information Technologies and Learning Tools*, 2023. Т. 93. №1. С. 68–79. <https://doi.org/10.333407/itlt.v93i1.5097>
5. Альшева А.О. Лінгвопрагматичні особливості перекладу електронного гіпертексту: дис. ... канд. філол. наук, 2017. Одеса. URL: <https://pdpu.edu.ua/doc/vr/2017/alsheva/dis.pdf>
6. Бела М.В. Гіперпосилання як структурний елемент мережевої комунікації. *Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації*, 2017. Вип. 3. С. 4–8.
7. Друшляк М.Г., Семенов О.М., Грона Н.В., Пономаренко Н.П., Семеніхіна О.В. Типологія інтернет-ресурсів для розвитку інфомедійної грамотності молоді. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 2022. Т. 88. №2. С. 1–22. <https://doi.org/10.333407/itlt.v88i2.4786>
8. Локарева Г.В., Бажміна Е.А. Персоналізація в освіті: управління студентами власною траєкторією навчання засобами цифрових технологій. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 2021. Т. 86. №6. С. 187–207. <https://doi.org/10.333407/itlt.v86i6.4103>
9. Ментинська І.Б. Сучасний стан онлайн-лексикографії комп'ютерної галузі. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Філологічні науки»*, 2022. Вип. 2 (24). С. 201–213. <https://doi.org/10.32342/2523-4463-2022-2-24-17>.
10. Струк І.В. Особливості перекладацького відтворення електронного гіпертексту. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства: збірник наукових праць*, 2019. Вип. 15. С. 77–81.
11. Таран С.О. Мовознавча природа гіпертексту. *Молодий вчений*, 2019. № 7(71). С. 86–89. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-7-71-19>.
12. Amirian Z. (2020). Move Schemata of the Introduction Section of TEFL Professional Articles in Hypertext Environment. *Journal of Language and Discourse Practice*, 2020. Vol. 1(1). P. 53–63. URL: http://www.ldjournal.com/article_120439_7aceada bb5d3618d88da01a00196f4e4.pdf.
13. Bush V. As We May Think, 1945. HTML version by Denys Duchier, University of Ottawa, April 1994. URL: <http://www.w3.org/History/1945/vbush/vbush-all.shtml>.
14. Ferguson C., Oostendorp H. Lost in Learning: Hypertext Navigational Efficiency Measures Are Valid for Predicting Learning in Virtual Reality Educational Games, *Frontiers in Psychology*, 2020. Vol. 11. С. 1–15. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.578154>
15. Eco U. From Internet to Gutenberg: The Lecture Presented by Umberto Eco at Columbia University. *The Italian Academy for Advanced Studies in America*, 1996. URL: <http://www.goodwin.ee/ekafoto/tekstid/Eco%20Umberto%20-%20From%20Internet%20to%20Gutenberg.pdf>.
16. Saroni M.I.N., Mulyanti B. Hypertext preprocessor framework in the development of web applications. *Materials Science and Engineering*, 2020. Vol. 830(2). P. 1–4. <https://doi.org/10.1088/1757-899X/830/2/022096>

17. Singh A. What is Hypertext? 2023. URL: <https://www.naukri.com/learning/articles/hypertext-all-that-you-need-to-know/>
18. Vobič I. Practice of Hypertext. *Journalism Practice*, 2014 Vol. 8(4). P. 357–372. <https://doi.org/10.1080/17512786.2013.821325>.
19. Anikina O.V., Yakimenko E.V. Edutainment as a Modern Technology of Education. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 2015. Vol. 166. P. 475–479. URL: file:///C:/Users/Admin/Downloads/Edutainment_as_a_Modern_Technology_of_Education.pdf.
20. Stezhko Yu. Drabovska V., Gusak L., et al. Distance Learning for a Foreign Language in the Postmodern Age and its Forms. *Postmodern Openings*, 2021. Vol. 12(2). P. 339–353. URL: <https://lumenpublishing.com/journals/index.php/po/article/view/3570/2942>.
21. Wankhede C. ChatGPT vs Bing Chat: What's the difference and which one to use? *Authority Media*, 2023. URL: <https://www.androidauthority.com/chatgpt-vs-bing-chat-3292126/>

References

1. Koliassa, O. (2021). Peculiarities of Implementation of Hypermedia Technologies in the Educational Process of Higher Educational Establishment. *Information Technologies and Learning Tools*, 82(2): 139–150. <https://doi.org/10.33407/itlt.v82i2.3301> [in Ukr.].
2. Heick, T. (2020). How 21st Century Thinking Is Just Different. *TeachThought*. Retrieved from <https://www.teachthought.com/critical-thinking/21st-century-thinking/>
3. Stezhko, Yu. (2019). Vision of Information in the Computer Oriented Educational Technologies and its Explanation in the Imperatives of Postmodernism. *Information Technologies and Learning Tools*, 71(3): 12–22. <https://doi.org/10.33407/itlt.v71i3> [in Ukr.].
4. Abysova, M., Kravchuk, M., Hurniak, O. (2023). Digitalization in University Education: Didactic Aspects. *Information Technologies and Learning Tools*, 93(1): 68–79. <https://doi.org/10.33407/itlt.v93i1.5097>.
5. Alsheva, A. (2017). Linguopragmatic features of electronic hypertext translation: Extended theses of PhD Dissertation of Philology. Odesa. Retrieved from <https://pdpu.edu.ua/doc/vr/2017/alsheva/dis.pdf> [in Ukr.].
6. Bella, M. (2017). The Hyperlink as a Structural Element of Network Communication. *State and regions. Series: Social communications*, 3: 4–8 [in Ukr.].
7. Drushlyak, M., Semenog, O., Hrona, N. Ponomarenko, N., Semenikhina, O. (2022). Typology of Internet Resources for the Development of Youth's Infomedia Literacy. *Information Technologies and Learning Tools*, 88(2): 1–22. <https://doi.org/10.33407/itlt.v88i2.4786> [in Ukr.].
8. Lokareva, G., E. Bazhmina, E. (2021). Personalization in Education: Students Managing Their Learning by Means of Digital Technologies. *Information Technologies and Learning Tools*, 86(6): 187–207. <https://doi.org/10.33407/itlt.v86i6.4103> [in Ukr.].
9. Mentynska, I. (2022). Current State and Prospects of Computer Terminology Online Lexicography. *Alfred Nobel University Journal of Philology*, 2(24): 201–213. <https://doi.org/10.32342/2523-4463-2022-2-24-17> [in Ukr.].
10. Struk, I. (2019). The Principles Of Electronic Hypertext Translation. *Current issues of linguistics and translation studies. Scientific journal*, 15: 77–81 [in Ukr.].
11. Taran, S. (2019). Linguistic Nature of Hypertext. *Young Scientist*, 7(71): 86–89. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-7-71-19> [in Ukr.].
12. Amirian, Z. (2020). Move Schemata of the Introduction Section of TEFL Professional Articles in Hypertext Environment. *Journal of Language and Discourse Practice*, 1(1): 53–63. Retrieved from http://www.ldjournal.com/article_120439_7aceada5b5d3618d88da01a00196f4e4.pdf.
13. Bush, V. (1945). As We May Think. HTML version by Denys Duchier, University of Ottawa, April 1994. Retrieved from <http://www.w3.org/History/1945/vbush/vbush-all.shtml> (in English).
14. Ferguson, C., Oostendorp, H. (2020). Lost in Learning: Hypertext Navigational Efficiency Measures Are Valid for Predicting Learning in Virtual Reality Educational Games. *Frontiers in Psychology*, 11: 1–15. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.578154>.
15. Eko, U. (1996). From Internet to Gutenberg: The Lecture Presented by Umberto Eco at Columbia University. *The Italian Academy for Advanced Studies in America*. Retrieved from <http://www.goodwin.ee/ekafoto/tekstid/Eco%20Umberto%20-%20From%20Internet%20to%20Gutenberg.pdf>.
16. Saroni, M.I.N., Mulyanti, B. (2020). Hypertext preprocessor framework in the development of web applications. *Materials Science and Engineering*, 830(2): 1–4. <https://doi.org/10.1088/1757-899X/830/2/022096>.
17. Singh, A. (2023). What is Hypertext? Retrieved from <https://www.naukri.com/learning/articles/hypertext-all-that-you-need-to-know/>.
18. Vobič, I. (2014). Practice of Hypertext. *Journalism Practice*, 8(4): 357–372. <https://doi.org/10.1080/17512786.2013.821325> (in English).
19. Anikina, O., Yakimenko, E. (2015). Edutainment as a Modern Technology of Education. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 166: 475–479. Retrieved from file:///C:/Users/Admin/Downloads/Edutainment_as_a_Modern_Technology_of_Education.pdf.
20. Stezhko, Yu. Drabovska, V., Gusak, L., et al. (2021). Distance Learning for a Foreign Language in the Postmodern Age and its Forms. *Postmodern Openings*, 12(2): 339–353. Retrieved from <https://lumenpublishing.com/journals/index.php/po/article/view/3570/2942>.
21. Wankhede, C. (2023). ChatGPT vs Bing Chat: What's the difference and which one to use? *Authority Media*. Retrieved from <https://www.androidauthority.com/chatgpt-vs-bing-chat-3292126/>.

STEZHKO Yurii

PhD of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of foreign languages by profession, National Aviation University

HYPertext ORGANIZATION OF INFORMATION AS A WAY OF INTENSIFYING DISTANCE EDUCATION

Summary. Education as a strategic origin of the social progress needs currently educational innovative technology. The paper is about highlighting a didactic potential of hypertext as a way of intensifying a distant learning. The purpose of the paper is to highlight the functioning of hypertext as the instrumentality of linguistic didactics and individualization of education. The above mentioned purpose forecasts solving the following tasks: to determine the content of the concept «hypertext» in its didactic meaning; to outline the linguistic and didactic advantages of hypertext; to give recommendations about a computer providing in distance learning using method of

hypertext. Research methods. Based on the goal and set tasks, the methods of research are both general scientific and linguistic, in particular, descriptive way, and methods of distributive analysis and conversational analysis of linguistic practices within certain limits.

Basing on worldwide sources the didactic potential with its wide specter of implementation has a widespread application. An electronic form of hypertext reveals almost unlimited opportunities for involve an educational information from world sources, that is extra important for foreign language specialists training. The hypertext is considered as non-linear way for arranging educational

information in form of a system of a texts of referents connected with explicit links with the text-founder. It is noting that the key features of the hypertext is the intertextuality. Information of the text-founder. An educational stuff of the text-founder is supplemented with the content of the reference texts thanks to hyperlinks. The thematic thesaurus is the factor uniting texts which reflects the subject side of the cognition. A knowledge acquirer is free to choose a direction to go on about the hypertext ruled only by personal associations what about the intertextuality connections. Software makes a linguistic picture of the classes theme, based on which a knowledgeseeker builds his own logic of a new material learning or in need communicates with a teacher. With the hypertext technology the computer informatization of educational process develops cognitive creativity of the of the knowledge acquirer under the possible additions of animation, audio or video files. Paper notes the expediency of combining hypertext

learning technology with the edutainment- methodology. The multimediability and interactivity synergy inherent in the hypertext technology gives it a significant didactic value. A balanced combination of work with a teacher and independent work contributes to the intensification of the educational process and its optimization. The hypertext technology in the distance learning is widely available to students of all stages of education, cause it requires only the skills in the Internet. The result of the study is the identification of the hypertext advantages as a linguistic- and didactic tool and a means of the intensification of distance learning.

Keywords: education; hypertext; nonlinear text arrangement; didactics; intertextuality.

Одержано редакцією 11.08.2023
Прийнято до публікації 27.08.2023